

Na temelju članka 4.8. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11) i čl. 6. i 7. Pravilnika o tarifnom postupku ("Službeni glasnik BiH", broj 44/05), rješavajući po zahtjevu Elektroprijenosa Bosne i Hercegovine a.d. Banja Luka, broj: 76-U-16/16 od 3. studenoga 2016. godine, na sjednici Državne regulatorne komisije za električnu energiju održanoj 3. travnja 2017. godine, donijeta je

ODLUKA

1. Elektroprijenosu Bosne i Hercegovine određuje se potrebni godišnji prihod za 2017. godinu u iznosu od 107.475.788 KM.
2. Utvrđuju se tarife za usluge prijenosa električne energije (mrežarina), kako slijedi:
  - dio prijenosne mrežarine koji se odnosi na energiju iznosi 0,578 feninga/kWh,
  - dio prijenosne mrežarine koji se odnosi na snagu iznosi 1,472 KM/kW.
3. Potrebni godišnji prihod za 2017. godinu odobrava se u strukturi i iznosima navedenim u trećoj koloni sljedeće tabele:

Troškovi i prihodi (KM)	Zahtjev	Odobreno	Indeks (3/2)
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Troškovi materijala i rezervnih dijelova	4.800.000	3.450.000	0,719
Troškovi usluga	5.500.000	4.900.000	0,891
Troškovi radne snage	57.105.500	55.587.593	0,973
Amortizacija	54.799.058	54.799.058	1,000
Troškovi kamata	2.031.188	2.031.188	1,000
Ostali troškovi	5.160.000	5.160.000	1,000
Ostali i izvanredni rashodi	895.000	895.000	1,000
Regulatorna naknada	1.339.000	1.339.000	1,000
A. Ukupno troškovi i rashodi	131.629.746	128.161.839	0,974
Bruto dobit	2.195.000	2.195.000	1,000
B. Ukupno troškovi i bruto dobit	133.824.746	130.356.839	0,974
1. Prihod od ITC mehanizma	4.040.184	3.780.000	0,936
2. Prihod od dodjele prekograničnih kapaciteta	2.100.000	3.000.000	1,429
3. Ostali prihodi (donirana sredstva)	2.174.776	2.174.776	1,000
4. Prihod od priključka		4.000.000	
5. Financijski prihod	2.588.400	3.000.000	1,159
6. Prihod po osnovu dobiti iz kapitala		6.926.275	
C. Potrebni prihod (B-1-2-3-4-5-6)	122.921.386	107.475.788	0,874
Energija preuzeta iz prijenosnog sustava (kWh)	11.618.937.161	12.090.195.173	1,041
Snaga preuzeta iz prijenosnog sustava (kW)		25.550.000	
Tarifa – energija (fening/kWh)		0,578	
Tarifa – snaga (KM/kW)		1,472	

4. Neovisni operator sustava u BiH i Elektroprijenos BiH dužni su da po isteku svakog kalendarskog mjeseca, u suradnji sa vlasnicima licence za distribuciju električne energije, kupcima koji su izravno priključeni na prijenosni sustav i vlasnicima licence za proizvodnju električne energije koji posjeduju proizvodne objekte priključene na prijenosni sustav, sačine izvješće o energetske veličinama u svim točkama preuzimanja iz prijenosnog sustava.
5. Na temelju izvješća iz prethodne točke ove odluke, za kupca priključenog na prijenosni sustav, usluge prijenosa električne energije fakturiraju se njegovom opskrbljivaču, a za kupca priključenog na distributivni sustav operatoru distributivnog sustava (ODS), odnosno pravnoj osobi u okviru koje ODS djeluje. Usluge prijenosa električne energije za proizvođača koji preuzima električnu energiju iz prijenosnog sustava fakturiraju se licenciranom proizvođaču, odnosno pravnoj osobi u okviru koje proizvođač djeluje.
6. Za energiju preuzetu u crpnom načinu rada, proizvođačima se ne naplaćuje tarifa za usluge prijenosa električne energije.
7. Tarife određene ovom odlukom koriste se prilikom određivanja tarifa/cijena za krajnje kupce, prema strukturi tarifnih elemenata u okviru pojedinih kategorija potrošnje.
8. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 1. svibnja 2017. godine.
Izreka odluke objavljuje se u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Uspostava Kompanije za prijenos električne energije u Bosni i Hercegovini omogućena je donošenjem *Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini* ("Službeni glasnik BiH", br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11) i *Zakona o utemeljenju Kompanije za prijenos električne energije u Bosni i Hercegovini* ("Službeni glasnik BiH", br. 35/04 i 76/09).

Elektroprijenos Bosne i Hercegovine a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Kompanija) vlasnik je licence za obavljanje djelatnosti prijenosa električne energije, u skladu sa odlukom Državne regulatorne komisije za električnu energiju (u daljem tekstu: DERK), broj: 05-28-12-341- 20/12 od 17. siječnja 2013. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 5/13).

Kompanija se shodno članku 12. *Metodologije za izradbu tarifa za usluge prijenosa električne energije, neovisnog operatora sustava i pomoćne usluge – Pročišćeni tekst* ("Službeni glasnik BiH", br. 93/11, 61/14 i 95/16– u daljem tekstu: *Tarifna metodologija*), financira iz pružanja usluga kupcima i proizvođačima, koje obračunava i fakturira po odobroj mrežarini i iz drugih izvora, kao što su naknade za priključak na prijenosnu mrežu.

Kompanija je podnijela zahtjev za odobravanje tarifa, broj: 76-U-16/16 od 3. studenoga 2016. godine, zaprimljen 9. studenoga 2016. godine pod brojem: 04-28-5-333/16. Zahtjev je podniet na obrascima propisanim Odlukom o određivanju obrazaca za dostavljanje podataka u tarifnom postupku ("Službeni glasnik BiH", broj 44/05), sa potrebnim prilogima.

U skladu sa čl. 4. i 9. *Pravilnika o tarifnom postupku*, iskazani podaci moraju biti jasno izloženi, tako da omogućavaju njihovu potpunu identifikaciju i moraju pružiti dostatno informacija da bi se mogla donijeti odluka.

Razmatranje zahtjeva za tarife kroz postupak odobravanja tarifa u najvećoj mogućoj mjeri mora ispoštovati temeljna načela koja propisuju da će tarife biti pravedne i razumne, jednakopravne, utemeljene na objektivnim kriterijima, zasnovane na opravdanim troškovima i određene na transparentan način. Podnositelj zahtjeva za odobrenje tarife dužan je dokazati da predložena tarifa ispunjava zahtjeve iz zakona BiH i pravila i propisa DERK-a.

Kompanija u svom zahtjevu za odobrenje prihoda i rashoda za 2017. godinu traži izmjenu tarifa za usluge prijenosa električne energije, te predlaže prosječnu tarifu za prijenos električne energije (prosječnu mrežarinu) u iznosu od 1,058 feninga/kWh. Potrebni prihod Kompanije u 2017. godini koji bi se trebao osigurati primjenom tarife za usluge prijenosa električne energije iznosi 122.921.386 KM.

Kompanija u zahtjevu navodi temeljne pristupe i činjenice kojima se rukovodila kod definiranja zahtjeva za tarifu za 2017. godinu:

"a) Ukupna sredstva za investicije su raspoređena na konkretne objekte iz Plana investicija za period 2016-2018. godina.

b) Troškovi investicija iz vlastitih sredstava i za 2017. godinu, jednaki su troškovima raspoložive amortizacije Kompanije za 2017. godinu, (amortizacija Kompanije umanjena za otplatu glavnice kredita), odnosno ne planira se novo kreditno zaduženje za investicije ni u 2017. godini.

c) Kompanija je uradila Plan poslovanja za period 2016-2018. godina poštujući važeću tarifu.

d) Nakon što se provede tarifni postupak i odredi nova tarifa za 2017. godinu, Kompanija će napraviti rebalans Plan poslovanja za 2017. godinu.

e) Obim prenesene električne energije na mreži prenosa planiran za 2017. godinu, je 11.618.937.161 kWh. Podatak je preuzet od NOS BiH-a, a isti je korišten kod utvrđivanja tarife za rad NOS BiH-a za 2017. godinu.

f) Ukupno planirani rashodi za 2017. godinu, povećani su u odnosu na rashode koji su ocijenjeni za 2016. godinu, kao i u odnosu na odobrene ukupne rashode od strane DERK-a za 2015. godinu.

g) Kompanija je planirala troškove materijala u 2017. godini u iznosu odobrenih od strane DERK-a za 2015. godinu, tj. 4.800.000 KM.

h) Iznos troškova proizvodnih usluga u 2017. godini, planiran je u istom iznosu u odnosu na odobreni od strane DERK-a za 2015. godinu, tj. 5.500.000 KM.

i) Nakon izvršenih analiza troškova radne snage Kompanije za 2017. godinu, utvrđeno je da iznos koji je odobren za 2015. godinu, nije dovoljan za pokriće istih troškova u 2017. godini. Razlog za to je u činjenici što je u 2016. godini, došlo do izmjene zakonskih i podzakonskih propisa iz oblasti poreza na dohodak u Federaciji BiH. Konkretnije obrazloženje navedenih činjenica dato je u priloženoj Analizi uticaja predložene tarife na poslovanje regulisane Kompanije i njene kupce. Iz navedenih razloga, tražimo povećanje troškova radne snage za 2,73 % veće u odnosu na tarifno odobrene za 2015. godinu, odnosno u iznosu od 57.105.500 KM.

j) Troškovi amortizacije za 2017. godinu, planirani su sa povećanjem od 18,34% u odnosu na odobreni iznos za 2015. godinu, tj. u iznosu od 54.799.058 KM. Pored toga, ocijenjena amortizacija za 2016. godinu je za 14,57 % veća od odobrenog iznosa za 2015. godinu, i iznosi 53.054.734 KM. Ovaj trošak je u 2015. i 2016. godini ostvaren u znatno većem obimu od odobrenog, zbog činjenice da su u 2015.godini proknjiženi efekti procjene imovine Kompanije, kao što je navedeno u priloženoj Analizi uticaja predložene tarife na poslovanje regulisane Kompanije i njene kupce.

k) Planirani troškovi kamata su manji od odobrenih od strane DERK-a za 2015.godinu, kao i od ocijenjenih za 2016. godinu.

l) Ukupan prihod koga treba obezbijediti za Kompaniju (da bi se pokrili troškovi) za 2017. godinu bez dobiti su 131.629.746 KM.

m) Ukupan prihod Kompanije za 2017. godinu, uvećan za planiranu dobit iznosi 133.824.746 KM.

n) Navedeni ukupan prihod se umanjuje za iznos prihoda ostvarenog po osnovu ITC-a u planiranom iznosu od 4.040.184 KM.

o) Ukupan prihod se umanjuje za prihod od prekograničnih kapaciteta u iznosu od 2.100.000 KM.

p) Ukupan prihod se umanjuje za planirani iznos ostalih prihoda (donirana sredstva) od 2.174.776 KM.

r) Ukupan prihod se umanjuje za rashode od finansiranja u iznosu od 2.588.400 KM.

s) Potreban prihod Kompanije u 2017. godini, umanjen za naprijed navedene prihode u konkretno navedenim iznosima obezbijediti primjenom tarife za usluge prenosa električne energije na potrošnju energije potrošača koji preuzimaju energiju sa elektroprenosne mreže u BiH u iznosu od 122.921.386 KM

t) U troškovima Kompanije za 2017. godinu nije uključen porez - PDV.”.

DERK je izvršio temeljit pregled dokumentacije Kompanije, pa se u nastavku tarifnog postupka moglo pristupiti ocjeni svih podnijetih dokaza uz pridržaj prava DERK-a da traži dodatne podatke i informacije kada to bude smatrao potrebnim.

Zahtjev Kompanije rješavan je provođenjem postupka formalne javne rasprave, u svemu prema odredbama *Pravilnika o javnim raspravama* ("Službeni glasnik BiH", broj 38/05), prema čijoj je odredbi članka 45. DERK kratkom obaviješću u dnevnim novinama i na svojoj internet stranici upoznao javnost sa sažetkom podnijetog zahtjeva i mogućnošću zainteresiranih osoba da se neposredno upoznaju sa zahtjevom i upute pisane komentare u vezi sa predmetom tarifnog postupka. Obavijest za javnost je pozvala i osobe zainteresirane da u postupku formalne javne rasprave sudjeluju kao umješaći i da prethodno pismeno dokažu svoj interes, te najavila održavanje formalne javne rasprave o zahtjevu.

Nakon dostavljanja zahtjeva za stjecanje statusa umješaća, kako bi saslušao svjedočenja o njihovim pozicijama i interesima, DERK je zaključkom broj: 04-28-5-333-15/16 od 15. prosinca 2016. godine dopustio sudjelovanje u postupku u svojstvu umješaća slijedećim subjektima: "Aluminij" d.d. Mostar, JP "Elektroprivreda Bosne i Hercegovine" d.d. Sarajevo, MH

"Elektroprivreda Republike Srpske", Matično poduzeće, a.d. Trebinje, JP "Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne" d.d. Mostar i R-S Silicon d.o.o Mrkonjić Grad. Umješači nisu koristili pravo da izvrše neposredan uvid u cjelokupnu dokumentaciju zahtjeva.

Pripremna rasprava o podnijetom tarifnom zahtjevu NOS-a BiH održana je 20. prosinca 2016. godine u Tuzli. Na pripremnoj raspravi utvrđena je lista pitanja koje je trebalo raspraviti i tijekom formalne javne rasprave. Na formalnoj javnoj raspravi održanoj 27. prosinca 2016. godine, strane u postupku su prezentirale svoje dokaze kako bi se utvrdile sve relevantne činjenice. Obradeno je svako od pitanja sa utvrđene liste i to sukcesivno odgovorom podnositelja zahtjeva i komentarima na iste od strane umješača i voditelja postupka.

Izvješće voditelja postupka opisuje tijekom postupka, ponuđene dokaze i utvrđene činjenice, relevantne pravne odredbe i preporuku članovima Komisije (u daljnjem tekstu: Komisija) i dostavljeno je stranki u postupku aktom DERK-a, broj: 04-28-5-333-15/16 od 13. siječnja 2017. godine, te umješačima kojima je takav status pravovaljano priznat. Analiza troškova i prihoda, izložena u izvješću voditelja potvrđuje, odbija ili prilagođava pojedinačne stavke, veličine ili metode korištene za pripremu prijedloga tarife, u skladu sa diskrecijskim pravima DERK-a u tarifnom postupku.

Izvješće treba da pruži razumnu osnovu Komisiji da na predloženim podacima, argumentima i pojašnjenjima, te komentarima Kompanije broj: 06-421/17 od 20. siječnja 2017. godine datim na prijedlog ovog izvješća, kao i komentarima umješača u postupku, nakon što ih sve pažljivo razmotri i procijeni, donese svoju konačnu odluku o podnijetom zahtjevu.

Komisija, dakle, mora usmjeriti svoja razmatranja na sve elemente u troškovnoj strukturi koje je isticao podnositelj zahtjeva, analizu troškova i prihoda izloženu u izvješću voditelja postupka, kao i komentare umješača podnesenih u tijeku cijelog postupka, te cjelovitom opservacijom odlučiti o podnijetom zahtjevu. Slijedeći takve obveze, Komisija izlaže sljedeća svoja stajališta:

Po osnovi *troška materijala* Kompanija u zahtjevu navodi iznos od 4,8 mil. KM što je za 60 % više od procjene realizacije u 2016. godini, odnosno 40 % više u odnosu na ostvarenje iz 2015. godine. Na formalnoj javnoj raspravi Kompanija je zahtijevani iznos obrazlagala činjenicama da su u proteklom razdoblju trošene stare zalihe u cilju njihovog smanjenja, te stalno prisutnu problematiku procesa javnih nabava. Nekoliko posljednjih godina prisutna je znatno niža realizacija ovog troška od odobrenih iznosa na što su ukazivali i umješači na samoj raspravi, te je određivanju ovog troška pristupljeno sa posebitim oprezom. Uzimajući u obzir ostvarene i odobrene veličine u dosadašnjem razdoblju, te iznijetu argumentaciju u okviru postupka, Komisija odobrava iznos od 3.450.000 KM za troškove materijala.

U okviru *troškova usluga* Kompanija je zahtijevala iznos od 5.500.000 KM, što je identičan iznos odobrenom u prethodnom tarifnom postupku. Slično kao i kod troškova materijala, uočljivo je da je realizacija posljednjih godina niža od odobrenih vrijednosti.

Kroz pitanja na formalnoj javnoj raspravi umješači su smatrali upitnom opravdanost traženog iznosa ovog troška pozivajući se na zapošljavanje velikog broja novih zaposlenika kao argument. Kompanija u svom odgovoru navodi: "*Usluge trećih lica se odnose na usko specijalizovane poslove za koje nemamo adekvatnu radnu snagu. Ovaj trošak se ne povećava*".

Iako Kompanija ne predviđa porast troškova usluga u odnosu na odobrene vrijednosti, dosadašnja realizacija ukazuje na precijenjeno planiranje, te se ovaj trošak za 2017. godinu priznaje u iznosu od 4.900.000 KM.

Po osnovi *ostalih troškova* Kompanija je u svom zahtjevu navela iznos od 5,16 mil. KM koliko iznosi i procjena ostvarenja za 2016. godinu. U posljednjih nekoliko godina primjetan je rast ove skupine troškova prouzročen prvenstveno iznosima komunalnih taksi koje Kompanija plaća jedinicama lokalne samouprave (općinama) na čijem području se nalaze njezina stalna sredstva (dalekovodi i transformatorske stanice). Uvažavajući činjenicu da Kompanija koristi sva raspoloživa pravna sredstva da ospori uvođenje ove vrste javnih nameta, te da Kompanija realno ne može značajnije utjecati na iznos istih, predlaže se odobrenje ovog troška u iznosu od 5.160.000 KM.

Na ime *ostalih i izvanrednih rashoda* Kompanija je tražila 895.000 KM, dok je za 2015. godinu DERK odobrio za ovu skupinu troškova iznos od 1.000.000 KM. U prethodnim godinama uočavaju se dva znatna odstupanja u ostvarenju ovih troškova i to za 2011. godinu kada je izvršena isplata troškova po osnovi sudskih presuda po tužbi zaposlenika i 2015. godine zbog rashoda po osnovi ispravke vrijednosti tražbina od Aluminijski d.d. Mostar, zatim obezvrjeđenja zaliha materijala i opreme kao efekat uknjižene procjene imovine Kompanije. U pogledu ovih rashoda prihvatljiv je prijedlog voditelja postupka da se kao iznos ostalih i izvanrednih rashoda odobri iznos u visini od 895.000 KM.

Trošak *radne snage* u poslovanju Kompanije najveći je trošak i njegovo ostvarenje (procjena) za 2016. godinu iznosi 55.905.212 KM. Kompanija je zatražila odobrenje troška radne snage u visini od 57.105.500 KM što predstavlja povećanje za 2,7 % u odnosu na odobreni iznos iz 2015. godine. Kao razlog povećanja Kompanija navodi: "*Nakon izvršenih analiza troškova radne snage Kompanije za 2017. godinu, utvrđeno je da iznos koji je odobren za 2015. godinu, nije dovoljan za pokriće istih troškova u 2017. godini. Razlog za to je u činjenici što je u 2016. godini, došlo do izmjene zakonskih i podzakonskih propisa iz oblasti poreza na dohodak u Federaciji BiH.*"

Od 1. kolovoza 2015. godine, Kompanija je naknadu za topli obrok sa 15 KM smanjila na 12 KM po danu, dok je u 2016. godini topli obrok iznosio 8,5 KM. Naknada za regres u 2015. godini je iznosila 500 KM po zaposleniku a u 2016. godini 600 KM.

Kao i u prethodnim tarifnim postupcima na formalnoj javnoj raspravi pitanje troška radne snage izazvalo je najviše pozornosti umješaka koji su nastojali ukazati da je Elektroprijenos BiH, već dosegao i prestigao ostale subjekte iz elektroenergetskog sektora u visini prosječnih primanja. Kako je to istaknuto na samoj raspravi, a navedeno i u zahtjevu, Kompanija nije zatražila daljnji rast primanja svojih zaposlenika, već isključivo dodatna sredstva kako bi se zadržali postojeći iznosi zarada uz kompenziranje dodatnih opterećenja nastalih uslijed izmjene zakonskih propisa iz oblasti poreza na dohodak u Federaciji BiH.

Kompanija određenim korektivnim mjerama (npr. smanjenje toplog obroka) održava trošak radne snage u granicama odobrenog iznosa što se može vidjeti i po prosječno ostvarenoj neto zaradi bez naknada po zaposleniku koja je u 2015. godini iznosila 1.780,72 KM, a za prvih 11 mjeseci 2016. godine 1.792,33 KM. Također, Kompanija je u 2015. godini primila u radni odnos 31, a u 2016. godini 134 zaposlenika. Uvažavajući naprijed izneseno a naročito razine

dosegnutih primanja, kao i činjenicu da je u Kompaniji na dan 15. prosinca 2016. godine zaposleno 1.316 zaposlenika, 29 zaposlenika manje od planiranog broja u 2017. godini, čini se opravdanim za trošak radne snage za 2017. godinu odobriti iznos identičan onom za 2015. godinu, odnosno 55.587.593 KM.

Trošak amortizacije drugi je po veličini trošak u poslovanju Kompanije. U zahtjevu za 2017. godinu Kompanija planira trošak amortizacije ostvariti u visini od 54.799.058 KM što je za 3,3 % više od procjene ostvarenja za 2016. godinu (53.054.734 KM). Ovaj porast opravdava se stavljanjem u upotrebu novoizgrađenih postrojenja i opreme.

Kompanija je u 2014. godini izvršila procjenu vrijednosti imovine, a efekti procjene su primijenjeni u izvješćima i bilancama od 1. siječnja 2015. godine. Procjena imovine rezultirala je povećanjem imovine Kompanije na vrijednost od 1,17 milijardu KM pri čemu je stavka nekretnine, postrojenja i oprema uvećana sa 595,030 mil. KM na 815,197 mil. KM, odnosno 220,67 mil. KM više. Procjena sredstava inicirana je revizijskim izvješćem neovisnog revizora za 2014. godinu kada je Kompanija dobila mišljenje sa rezervom zbog neizvršene procjene stalne imovine i zaliha.

Procjena imovine Kompanije rezultirala je znatnim umanjnjem nabavne vrijednosti osnovnih sredstava i značajnim porastom sadašnje (neto) vrijednosti imovine nakon izvršene procjene, što je na formalnoj javnoj raspravi impliciralo pitanje valjanosti amortizacijskih stopa koje su se primjenjivale prije procjene. Rezultat procjene navodi na to da se radilo u ubrzanoj amortizaciji. Kompanija je to na raspravi ovako obrazložila: *"Povećanje imovine je rezultat utvrđivanja fer vrijednosti imovine Elektroprenosa na tržištu, razlika je rezultat što procjena imovine ove Kompanije nije rađena punih 10 godina, a ne rezultat neadekvatno utvrđenih amortizacionih stopa kako vi navodite. Razlog povećanja vrijednosti imovine utvrđene procjenom je rezultat neadekvatno utvrđene vrijednosti imovine prilikom procjene u momentu osnivanja Kompanije, na koju takođe nismo mogli uticati."*

Znatno niža nabavna vrijednost sredstava (oko 958 mil. KM) iskazana nakon procjene imovine u bilancama (Financijsko izvješće za 2015. godinu) Kompanije je bez odgovarajućeg obrazloženja stopâ amortizacije čija vrijednost sada iznosi prosječno 5,7 %, dok su prije procjene ove stope iznosile u prosjeku 2,4 %. Na ovaj način se sredstva ubrzano amortiziraju, jer je prosječan korisni vijek sredstava svega 17 godina, a da Kompanija nema odgovarajuće objašnjenje ovakve računovodstvene politike. Pored toga, nakon procjene, pojavljuje se vrlo mala razlika između sadašnje (neto) vrijednosti (900,8 mil. KM) i nabavne (bruto) vrijednosti sredstava (958,5 mil. KM), iz čega proizlazi da je stupanj otpisanosti osnovnih sredstava svega 6 %, dok je prije procjene stupanj otpisanosti iznosio 70 %.

Uz to što je procjena imovine rezultirala porastom troška amortizacije, ona je imala odraz i na prihodovnu stranu kroz iskazanu neraspoređenu dobit po osnovi ukidanja revalorizacijskih rezervi (dobit iz kapitala) koja je za 2015. godinu iznosila 6.334.668 KM,

S obzirom na dosadašnju praksu i načela kod odobravanja ovog troška, uvažavajući činjenicu da su efekti procjene imovine uknjiženi u poslovne knjige Kompanije, te činjenicu da će uslijed investicijskog ciklusa doći do aktiviranja novih sredstava (postrojenja i opreme) u 2017. godini, priznaje se trošak amortizacije na razini zatraženog odnosno 54.799.058 KM, uz pridržaj DERK-a da se dobit iz kapitala tretira kao odbaena stavka u proračunu potrebnog prihoda.

Kompanija je *troškove kamata* za 2017. godinu planirala u skladu sa otplatnim planom aktivnih kreditnih zaduženja. Projekcija ovog troška iznosi 2.031.188 KM uz prisutnu tendenciju kontinuiranog opadanja zbog smanjenja obveza u strukturi pasive Kompanije. U potrebni prihod Kompanije odobravaju se troškovi kamata, u iznosu jednakom zahtjevu Kompanije, od 2.031.188 KM, a u skladu sa *Tarifnom metodologijom*, kao trošak duga u okviru prosječnih ponderiranih troškova kapitala.

U skladu sa člankom 17. *Tarifne metodologije*, Kompaniji se kao opravdani trošak priznaje i iznos od 1.339.000 KM po osnovi obveze plaćanja regulatorne naknade u visini propisanoj Odlukom o utvrđivanju regulatorne naknade za 2017. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 75/16).

U prethodnom razdoblju Kompanija je redovito ostvarivala *dobit* u poslovanju. Kompanija je uvažavajući postignute rezultate u poslovanju u predloženoj tarifi za 2017. godinu procijenila dobit u vrijednosti 2.195.000 KM.

DERK ja za 2015. godinu, uzimajući u obzir vrijednost kapitala Kompanije na dan 31. prosinca 2014. godine od 802.462.760 KM, odobrio dobit u iznosu od 2.195.664 KM što predstavlja povrat od 0,27 % na kapital Kompanije. Ukupna vrijednost imovine Kompanije na dan 31. prosinca 2015. godine iznosila je 1,17 milijardu KM sa udjelom stalne imovine od 75 % (918.584.000 KM) a tekućih sredstava 25 % (251.581.000 KM). Porast aktive od 21,2 % u odnosu na 2014. godinu posljedica je uknjiženja procjene imovine. Na strani pasive procjena imovine rezultirala je povećanjem kapitala Kompanije na vrijednost 1.016.992.000 KM, od čega se 228.720.000 KM odnosi na revalorizacijske rezerve i 32.330.000 KM na neraspoređenu dobit iz prethodnog razdoblja. Uzimajući u obzir navedeno, za 2017. godinu odobrava se dobit u zatraženom iznosu od 2.195.000 KM.

Ispravka vrijednosti tražbina od Aluminijska d.d. Mostar od 7,56 mil. KM koja je u 2015. godini knjižena kao rashod, u narednom razdoblju će se pojaviti kao prihod, uzimajući u obzir sporazum o isplati duga u 48 jednakih rata između Elektroprijenos BiH i Aluminijska. Prema informacijama sa formalne javne rasprave jedna rata je već otplaćena, a godišnji prihod Kompanije po ovoj osnovi iznositi će 1,575 mil. KM. Ovaj prihod zbog načela pravičnosti nije tretiran kao odbitna stavka, a njegovom naplatom dobit Kompanije bit će uvećana za prikazani iznos.

Potrebni prihod za obavljanje regulirane djelatnosti umanjuje se i za iznos *financijskih prihoda* koje će Kompanija osigurati oročavanjem dijela sredstava koja se nalaze na računima Kompanije. U zahtjevu Kompanija je navela iznos od 2,588,400 KM po osnovi financijskog prihoda koji planira ostvariti u 2017. godini. Kompanija u posljednjih nekoliko godina ostvaruje značajan financijski prihod koji najvećim dijelom proistječe iz dugoročnih financijskih plasmana. U Financijskom izvješću za prvih devet mjeseci 2016. godine prikazano je ostvarenje ovog prihoda u visini od 4.673.579 KM, od toga se 3.777.645 KM odnosi na prihod od kamata na oročene depozite, 836.753 KM na prihod od pozitivnih kursnih razlika, dok se preostali dio od 59.181 KM odnosi na prihod od kamata na depozite po viđenju.

Kroz odgovore na pitanja postavljena na formalnoj javnoj raspravi, a koja su se odnosila na ovaj prihod, Kompanija je dostavila pregled oročenih depozita sa kamatama i razdobljem oročenja. Evidentno je da Kompanija ima ukupno oročenih 150 mil. KM na razdoblje od dvije godine sa kamatnom stopom koja se kreće u rasponu od 1,2 do 2,69 %. Također, Kompanija je prikazala

oročenje 10 mil. KM sa kamatnom stopom od 3,6 % kod Banke Srpske koja se nalazi u likvidaciji, ali su sredstva priznata u likvidacijskoj masi. Uvažavajući činjenicu da su u prethodnim godinama ostvarenja ovog prihoda bila znatno viša od planskih projekcija, te sumu oročenih sredstava, kao i znatan prihod od pozitivnih kursnih razlika, čini se realnijim ovaj prihod za 2017. godinu odobriti u iznosu od 3.000.000 KM.

ITC mehanizam je mehanizam kompenzacije koji omogućava pokrivanje troškova na prijenosnoj mreži koji nastaju usljed prekograničnih tijekova. Shodno članku 16. *Tarifne metodologije* potrebni prihod za obavljanje regulirane djelatnosti umanjuje se za iznos ostalih prihoda koji se odnose na reguliranu djelatnost uključujući neto iznos (prihod–rashod) ostvaren od prekograničnih tijekova. Prvobitno, BiH je sudjelovala u ITC mehanizmu zemalja jugoistočne Europe. Zajednički europski ITC mehanizam, koji obuhvaća 26 zemalja i 31 operatora prijenosnog sustava, stupio je na snagu 1. lipnja 2007. godine. U 2015. godini ostvaren je prihod po ovoj osnovi od 4.559.917 KM a procjena ostvarenja za 2016. kao i plan za 2017. godinu je dan u visini od 4.040.184 KM. Uvažavajući ostvarenje za prvih devet mjeseci 2016. godine koje je niže u odnosu na ranije godine, ovaj prihod se za 2017. godinu odobrava u visini 3.780.000 KM.

Prihod od aukcija, odnosno dodjele prekograničnih prijenosnih kapaciteta predstavlja vrstu prihoda koji se tretira u skladu sa člankom 16. *Tarifne metodologije*. Ove prihode Kompanija ostvaruje od 2010. godine, a prema podacima iz ranijih godina i rezultatima godišnje aukcije za 2017. godinu, ukupni prihod po osnovi dodjele prekograničnih prijenosnih kapaciteta za 2017. godinu se odobrava u iznosu od 3.000.000 KM.

Kako je ranije obrazloženo, Kompanija je uknjižila efekte procjene u poslovne knjige od 1. siječnja 2015. godine. Kao posljedica procjene pored uvećanog troška amortizacije kao protuteža javlja se prihod odnosno *dobit iz kapitala*. Pomenuta dobit je u 2015. godini iznosila 6.334.688 KM a procjena ostvarenja za 2016. godinu iznosi 6.926.274,54 KM. Za 2017. godinu odobrava se iznos na razini 2016. godine, odnosno 6.926.274,54 KM po osnovi dobiti iz kapitala.

Kompanija je u 2014. godini ostvarila *prihod po osnovi priključaka* od 23.418.080 KM a u 2016. godini procjena je 2.689.525 KM. Za 2017. godinu Kompanija nije planirala prihod od priključaka što je izazvalo posebno zanimanje DERK-a i umješaka. Kompanija u svom odgovoru naglašava neizvjesnost u pogledu ostvarenja ovog prihoda i dalje obrazlaže: "*Prihod od priključaka ne smije biti odbitna stavka. Prihod od priključaka je namenjen isključivo za investicije u prenosnu mrežu, a ne za pokrivanje troškova. To jasno piše u tarifnoj metodologiji i toga se regulator mora držati član 14. stav (4). Prema postojećim aktima nije moguće predvidjeti da li se može očekivati ostvarenje prihoda po osnovu novih priključaka u narednom periodu.*"

Navodi Kompanije o tretmanu ovog prihoda i njegovom utjecaju na ukupni prihod predstavljaju slobodnu interpretaciju odredbe iz *Tarifne metodologije*. Naime, u skladu sa člankom 14. stavak (4) *Tarifne metodologije* kroz mrežarinu se ne plaća naknada za priključak, već se ona posebno naplaćuje od korisnika sustava. Na taj način prihod od priključenja ulazi u financijske bilance Kompanije na prihodovnoj strani bilance uspjeha i tretira se kao odbitna stavka prilikom izračuna potrebnog prihoda. Uvažavajući spoznaje o aktivnostima koje se vode oko izgradnje novih priključaka prije svega vjetroparkova, zatim uvažavajući ishod spora kakav je predložen u nacrtu Odluke o rješavanju spora u primjeni Pravilnika o priključku (HE Mostarsko blato), za 2017. godinu odobrava se iznos od 4.000.000 KM po osnovi prihoda od priključaka.

Potrebni prihod za obavljanje regulirane djelatnosti umanjuje se za iznos amortizacije na donirana sredstva u visini od 2.410.208 KM, a u skladu sa ustaljenim načelima i praksom koju DERK redovito primjenjuje prilikom utvrđivanja tarifa za regulirane subjekte u svojoj nadležnosti.

Na temelju obavljene analize zahtjeva Kompanije, Komisija je ocijenila da realna suma ukupnih troškova i rashoda Kompanije iznosi 128.161.839, odnosno 107.475.788 KM po odbitku prethodno navedenih prihoda od prekogranične trgovine, amortizacije doniranih sredstava, finansijskih prihoda, dobiti iz kapitala i prihoda od priključaka.

Energija na temelju koje se izračunava prijenosna tarifa, u skladu sa *Tarifnom metodologijom*, procijenjena je na temelju ostvarenja za 2016. godinu koje iznosi 11.948.365.012 kWh. Veličina iz Bilance električne energije na prijenosnoj mreži za 2017. godinu od 11.618.937.161 može se, s obzirom na ostvarenje za 2016. godinu, smatrati značajno potcijenjenom, te se kao objektivna procjena za 2017. godinu uzima iznos od 12.090.195.173 kWh.

Prijenosna mrežarina za snagu i prijenosna mrežarina za energiju izračunavaju se prema odnosu snage i energije 35 %:65 %, u skladu sa *Tarifnom metodologijom*.

Prijenosna mrežarina za snagu iznosi 1,472 KM/kW i obračunava se mjesečno kupcima na temelju zbroja neistovremenih vršnih opterećenja u točkama preuzimanja. Na temelju Bilance električne energije na prijenosnoj mreži za 2017. godinu i odnosa preuzete energije i snage iz prijenosnog sustava ostvarenog u 2016. godini, određuje se ukupni iznos fakturirane snage na godišnjoj razini od 25.550.000 kW.

Prijenosna mrežarina za energiju iznosi 0,578 feninga/kWh kao odnos potrebnog prihoda koji se prikuplja od kupaca umanjen za dio koji se odnosi na snagu i preuzete energije iz prijenosnog sustava od 12.090.195.173 kWh.

Opredjeljenje je DERK-a da osigura ujednačen pristup i suodnos u donošenju odluka o tarifama za rad Neovisnog operatora sustava u BiH i Elektroprijenosa BiH. Shodno tome, u pogledu energije preuzete u crpnom režimu rada, Komisija odlučuje da se, za energiju preuzetu u crpnom načinu rada, proizvođačima ne naplaćuje tarifa za usluge prijenosa.

Prednje navedene tarife, po uvjerenju Komisije, osiguravaju potrebni prihod za efikasno, sigurno i pouzdano poslovanje Kompanije, odnosno omogućavaju pokriće svih razumno nastalih troškova i rashoda u poslovanju.

U okvirima razumnog diskrecijskog prava Komisije da potvrdi reprezentativnost i opravdanost svih podnijetih podataka i tvrdnji, da procjeni stupanj vjerovatnoće ostvarenja svih procijenjenih troškova i rashoda, na temelju sveobuhvatnog razmatranja svih dokaza istaknutih u zahtjevu, izvješću voditelja postupka, komentarima podnositelja zahtjeva i zainteresiranih osoba (umješača), Komisija donosi odluku kao u izreci.

DERK će kontinuirano pratiti efekte primjene usvojenih tarifa zadržavajući pravo podešavanja tarifa kada ocijeni da je to potrebno.

Shodno članku 14. *Pravilnika o tarifnom postupku*, podnositelj zahtjeva kao regulirani subjekt ima obvezu osigurati pristup javnosti zvanično odobrenoj tarifi, tako da odlukom odobrena tarifa bude na raspolaganju javnosti u njegovom glavnom uredu tijekom radnih dana i objavljena na njegovoj internet stranici.

U skladu sa člankom 9.2 *Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini*, protiv odluke o odobrenju tarifa može se pokrenuti postupak pred Sudom Bosne i Hercegovine podnošenjem tužbe u roku od 60 dana od dana primitka ove odluke.

Broj: 04-28-5-333-46/16

3. travnja 2017. godine

Tuzla

Predsjedatelj Komisije

Suad Zeljković